

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **V. U. T.**, zast. Mgr. Jakubem Backou, advokátem se sídlem v Praze, Sevastopolská 16, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2016, č. j. 4 Az 49/2016 - 33,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2016, č. j. 4 Az 49/2016 - 33, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zastaveno řízení o žalobě, kterou se stěžovatel domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2016, č. j. OAM-497/ZA-ZA11-VL16-2016, kterým bylo zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) z důvodu, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je dle § 10a písm. e) zákona o azylu nepřijatelná.

Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného dne 2. 9. 2016 u městského soudu žalobu, současně požádal o přiznání odkladného účinku. Usnesením ze dne 3. 10. 2016, č. j. 4 Az 49/2016 - 18, soud žalobě odkladný účinek nepřiznal.

Městský soud řízení o žalobě usnesením ze dne 30. 11. 2016 zastavil s odůvodněním, že stěžovatel uvedl adresu bydliště P. 4, B. ulice; při doručování na tuto adresu bylo soudu sděleno, že na této adrese nemá schránku. Z evidenční karty žadatele o mezinárodní ochranu soud zjistil, že na uvedené adrese měl stěžovatel hlášen pobyt v době od 8. 6. 2016 do 3. 11. 2016; jiná adresa, na níž by byl hlášen k pobytu, nebyla v evidenční kartě uvedena a stěžovatel nenahlásil soudu adresu, na které se zdržuje. Městský soud postupoval dle § 33 písm. e) zákona o azylu a řízení zastavil, neboť „žalobce (žadatel o mezinárodní ochranu) se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.“

V kasační stížnosti proti usnesení městského soudu stěžovatel namítá, že usnesení městského soudu bylo vydáno v důsledku zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Tímto zásadním pochybením je nesprávné vyhodnocení statusu stěžovatele a z toho vyplývající nepřipadná aplikace § 33 písm. e) zákona o azylu. Městský soud řízení o žalobě zastavil s odkazem na § 33 písm. e) zákona o azylu s argumentem, že stěžovatel se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

Stěžovatel zdůrazňuje, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného neměla odkladný účinek a městský soud rozhodl usnesením sp. zn. 4 Az 49/2016, ze dne 3. 10. 2016 tak, že se žalobě odkladný účinek nepřiznává.

Stěžovatel v době vydání tohoto usnesení již tedy nebyl žadatelem o mezinárodní ochranu, a proto na něj nedopadala povinnost zakotvená v §77 zákona o azylu, tj. hlásit eventuální změny v místě pobytu; § 33 písm. e) zákona o azylu tedy již v jeho případě nebylo možno aplikovat. Stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 51/2012 - 17, ze dne 14. 2. 2013.

Stěžovatel s ohledem na výše uvedené požaduje, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ke kasační stížnosti odkázal na stávající judikaturu, která se na daný případ vztahuje a posouzení kasační stížnosti ponechal na úvaze Nejvyššího správního soudu. Uvedl, že dle evidence Ministerstva vnitra bylo místo pobytu stěžovatele je od 21. 2. 2017 do 1. 3. 2018 na adrese V. H. 386, P. 4, X.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je rovněž přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.*
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.* O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

pokračování

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
 b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Stěžovatel podřadil svou kasační stížnost pod čtvrtý důvod přijatelnosti, přičemž se opírá o bod b) čtvrtého důvodu přijatelnosti, že *krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva*.

Nejvyšší správní soud shledal v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Městský soud řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného zastavil s odkazem na § 33 písm. e) zákona o azylu s argumentem, že stěžovatel se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

V kasační stížnosti stěžovatel nerozporuje, že se nezdržoval v místě hlášeného pobytu, ale namítá, že již nebyl v pozici žadatele o mezinárodní ochranu z důvodu nepřiznání odkladného účinku žalobě, proto na něj povinnost hlášení místa pobytu dle § 77 zákona o azylu nedopadá. Námitka stěžovatele je v tomto směru důvodná.

Podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o azylu je „*žadatelem o udělení mezinárodní ochrany cizinec, který podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto. Postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany má dále cizinec po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 a po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva podle soudního řádu správního, má-li tato žaloba odkladný účinek nebo do vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, pokud o něj cizinec požádal.*“

O žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatele bylo pravomocně rozhodnuto. Stěžovatel při podání žaloby proti neudělení mezinárodní ochrany požádal o přiznání jejího odkladného účinku. Městský soud odkladný účinek žalobě nepřiznal. Od vydání rozhodnutí o nepřiznání odkladného účinku, resp. od jeho doručení stěžovateli, není již stěžovatel podle zákona o azylu v pozici žadatele o mezinárodní ochranu. Do právní moci usnesení o nepřiznání odkladného účinku měl stěžovatel hlášen pobyt v souladu se zákonem o azylu.

Podle § 33 zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže a) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení zemřel, b) nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce), c) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení neoprávněně vstoupil na území jiného státu, d) žadateli o udělení mezinárodní ochrany (žalobci) bylo v průběhu řízení uděleno státní občanství České republiky, nebo jiného členského státu Evropské unie, nebo e) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

Do doby, než je o žádosti o mezinárodní ochranu pravomocně rozhodnuto, má cizinec postavení žadatele o mezinárodní ochranu (viz § 2 odst. 1 písm. b) AZ). Není přitom podstatné, zda je správní řízení ukončeno rozhodnutím o jeho zastavení (jak tomu bylo i v případě stěžovatele), které je dle § 2 odst. 1 písm. e) zákona o azylu jedním z „rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany,“ nebo zda bylo rozhodnuto meritorně. Okamžik rozhodnutí má pro cizince zásadní právní význam, jeho práva a povinnosti se řídí zákonem o azylu, nikoliv zákonem o pobytu cizinců. S postavením žadatele o mezinárodní ochranu je spojena řada práv i povinností (viz § 41 až 49a zákona o azylu). Podle zmiňovaného § 2 odst. 1 písm. b) zákona o azylu přitom žadatel o mezinárodní ochranu neztrácí toto své postavení ani po pravomocném rozhodnutí o jeho žádosti, pokud proti tomuto rozhodnutí podá včas správní žalobu, která má buď

ze zákona odkladný účinek (viz § 32 odst. 2 zákona o azylu), nebo ho sice ze zákona nemá, ale žadatel o něj požádá a soud ho přizná.

Na úpravu odkladného účinku žaloby navazuje, resp. tento právní režim kopíruje i úprava odkladného účinku kasační stížnosti (§ 32 odst. 5 zákona o azylu), ovšem s tím rozdílem, že negativním rozhodnutím krajského soudu o žalobě dosavadní žadatel v každém případě ztrácí postavení žadatele o mezinárodní ochranu, a ani přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti jej opět nenabývá. Pokud má jeho kasační stížnost ze zákona odkladný účinek (v týchž případech jako žaloba), nebo pokud ho sice nemá, ale stěžovatel včas požádá o odkladný účinek kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud mu ho přizná, má takový cizinec právo požádat si v souladu s § 78 odst. 4 písm. b) zákona o azylu o strpění na území.

V posuzovaném případě stěžovatel v době rozhodování soudu nebyl v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, protože žaloba v jeho případě neměla ze zákona odkladný účinek (§ 32 odst. 3 zákona o azylu) a krajský soud jí odkladný účinek nepřiznal. Stěžovatel tedy neměl místo hlášeného pobytu ve smyslu § 77 zákona o azylu, nemohl se na něm tedy nezdržovat ani si jej změnit, a proto v jeho případě nebyla a ani nemohla být splněna ani jedna z podmínek pro užití § 33 písm. e) zákona o azylu. Krajský soud proto pochybil, neboť na věc aplikoval nesprávnou právní normu. V případě stěžovatele nebyly dány podmínky pro zastavení řízení o žalobě, ale městský soud byl, pokud byly splněny ostatní podmínky řízení, povinen ji projednat.

Otázkou postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany se zabýval rovněž Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06: „*Je nutno soublasit se stěžovatelem, že žadatelem o azyl není žádný stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, neboť toto postavení trvá jen po dobu správního řízení o udělení azylu a po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva podle zvláštního právního předpisu, má-li tato žaloba odkladný účinek.*“

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), v něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Městský soud v Praze v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 9. března 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu